

На основу члана 30. став 4. и члана 121. став 12. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11 и 55/13), министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

П Р А В И Л Н И К

О УСЛОВИМА У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ, НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА И СТЕПЕНА И ВРСТЕ ОБРАЗОВАЊА НАСТАВНИКА И АНДРАГОШКИХ АСИСТЕНАТА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Члан 1.

Овим правилником прописују се ближи услови за остваривање Наставног плана и програма основног образовања одраслих који се односе на: школски простор, опрему, наставна средства и образовање наставника, стручних сарадника и андрагошких асистената и програм оспособљавања наставника, стручних сарадника, директора и андрагошких асистената за рад са одраслима.

Члан 2.

Ближи услови прописани Правилником о нормативима школског простора, опреме и наставних средстава у основној школи („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 4/90), примењују се и на основне школе које остварују Наставни план и програм основног образовања одраслих.

Члан 3.

Разредну наставу, наставу и друге облике образовног рада из предмета: Српски језик, језик националне мањине, Енглески језик, Математика, Физика, Хемија, Биологија, Историја и Географија могу да изводе лица која испуњавају услове за извођење наставе из ових предмета, у складу са правилником којим је прописан степен и врста образовања наставника и стручних сарадника у основној школи.

Члан 4.

Наставу и друге облике образовног рада из предмета и модула може да изводи:

1. Предмет: Дигитална писменост:

– лице које испуњава услове за извођење наставе из предмета Информатика и рачунарство, у складу са правилником којим је прописан степен и врста образовања наставника који изводе образовно-васпитни рад из изборних предмета у основној школи.

2. Модул: Примењене науке:

– лица која испуњавају услове за извођење наставе из предмета Физика, Хемија и Биологија, у складу са правилником којим је прописан степен и врста образовања наставника и стручних сарадника у основној школи.

3. Предмет: Предузетништво:

– лица из члана 3. и члана 4. тач. 1, 2. и 4. овог правилника.

4. Предмет: Одговорно живљење у грађанском друштву

Модул: Основне животне вештине:

– лица која испуњавају услове за извођење наставе из предмета Грађанско васпитање у складу са правилником којим је прописан степен и врста образовања наставника који изводе образовно-васпитни рад из изборних предмета у основној школи;

– лица које испуњавају услове за обављање послова стручног сарадника, у складу са правилником којим је прописан степен и врста образовања наставника и стручних сарадника у основној школи.

Члан 5.

Послове андрагошког асистента може да обавља наставник, стручни сарадник и лице које испуњава услове за пријем у радни однос, утврђене Законом о основама система образовања и васпитања и има најмање средње образовање.

Члан 6.

Директори, наставници и стручни сарадници из чл. 3. и 4. овог правилника и андрагошки асистенти морају да имају и савладан програм обуке за оспособљавање директора, наставника, стручног сарадника и андрагошког асистента за рад са одраслима: „Интегрални програм обуке за остваривање програма функционалног основног образовања одраслих”.

Програм обуке из става 1. овог члана одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 7.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе:

- 1) Правилник о врсти образовања наставника који остварују програм огледа функционалног основног образовања одраслих („Просветни гласник”, број 6/11);
- 2) Правилник о врсти образовања наставника основне школе који остварују Програм огледа функционалног основног образовања одраслих Рома („Просветни гласник”, број 7/06).

Члан 8.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС - Просветном гласнику”.

Број: 110-00-00195/2013-02

У Београду, 5. јула 2013. године

МИНИСТАР

проф. др Жарко Обрадовић

ИНТЕГРАЛНИ ПРОГРАМ ОБУКЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ ПО МОДЕЛУ ФУНКЦИОНАЛНОГ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Општи циљ програма:

Општи циљ програма је оспособљавање школских тимова у основним школама и наставника средњих стручних школа за успешно функционисање и реализацију наставе за одрасле полазнике основног образовања по моделу функционалног основног образовања (у даљем тексту: ФООО), засноване на интерактивним методама, као и за примену новог наставног плана и програма за основно образовање одраслих по моделу ФООО.

Посебни циљеви програма:

- Упознавање са карактеристикама наставног програма ФООО;
- Повећање разумевања улоге школског тима и сваког члана у имплементацији ФООО;
- Пружање увида у суштинска теоретска питања везана за образовање одраслих;
- Приближавање концепта компетенција и образовања усмереног на исходе;
- Упознавање са приступом у оцењивању постигнућа полазника ФООО;
- Повећање капацитета наставника да планирају и постигну резултате учења;
- Развијање вештина за коришћење различитих метода и техника у настави и образовању одраслих;
- Обезбеђивање успешне комуникације са полазницима;
- Развој спремности да се подрже полазници у превазилажењу тешкоћа у учењу и социјалних препрека, као и спречавање њиховог осипања;
- Обучавање за имплементацију новог курикулума у основном образовању одраслих;
- Оспособљавање наставника да наставни процес и све његове елементе, као и однос са полазницима и андрагошким асистентима, прилагоде главним циљевима ФООО кроз остваривање наставе свог предмета;
- Оспособљавање наставника како да у свом предмету користе наставне методе и активности ради прилагођавања с обзиром на индивидуалне и групне карактеристике полазника;
- Развој и унапређење кроскурикуларне сарадње чланова школског тима;
- Јачање капацитета наставника за коришћење и развој материјала за учење и подучавање;
- Унапређење капацитета наставника за планирање, развој, реализовање и праћење стручних обука у ФООО;
- Развој и јачање капацитета андрагошких асистената и стручних сарадника као чланова школског тима за рад са полазницима, наставницима и локалним партнерима;
- Јачање капацитета директора за вођење школског тима и сарадњу са социјалним партнерима.

Програм ће се реализовати кроз следеће модуле:

- Модул 1 – Основне андрагошке вештине и изградња школског тима – за директоре, стручне сараднике, наставнике и андрагошке асистенте – за остварење Функционалног основног образовања одраслих (ФООО) – у трајању од 24 часа.
- Модул 2 – Обука наставника за остварење наставног плана и програма за Функционално основно образовање одраслих (ФООО) – у трајању од 16 часова по поједином предмету односно од 40 часова за предмете Предузетништво, Основне животне вештине и Одговорно живљење.
- Модул 3 – Обука андрагошких асистената за остварење Функционалног основног образовања одраслих – у трајању од 16 часова (обавезни модул).
- Модул 4 – Обука наставника средњих стручних школа за остварење стручних обука у оквиру Функционалног основног образовања одраслих (ФООО) – у трајању од 16 часова.

Корисници програма:

Школски тимови (директори, стручни сарадници, наставници и андрагошки асистенти) у основним школама укључени у спровођење основног образовања одраслих по моделу ФООО и наставници средњих стручних школа укључени у остварење обука у оквиру ФООО.

Реализатори обука:

Обуке ће реализовати тренери који су селектовани и обучени за реализацију одређених модула.

ПРОГРАМ ПО МОДУЛИМА

Модул 1 – Основне андрагошке вештине и изградња школског тима за директоре, стручне сараднике, наставнике и андрагошке асистенте за остварење Функционалног основног образовања одраслих (ФООО)

Садржај обуке:

- Концепт ФООО и компетенције наставника потребне за примену новог наставног плана и програма;
- Школски тим и тимски рад у остваривању ФООО;
- Основни принципи учења одраслих;
- Карактеристике учења одраслих;
- Мотиви и баријере у учењу одраслих;
- Принципи и стилови учења одраслих;
- Методе и технике интерактивне наставе за одрасле;
- Процена постигнућа, оцењивање и портфолио;

- Организација образовног процеса и индивидуализација наставе;
- Улога наставника у интерактивној настави и образовању одраслих.

Исходи обуке:

- На крају процеса обуке чланови школског тима биће у стању да:
- разумеју концепт ФООО и наставног плана и програма заснованог на компетенцијама и исходима;
 - сагледају улогу школског тима у спровођењу ФООО;
 - препознају потребе одраслих полазника у процесу учења;
 - разумеју неопходност учења у групи, мотивације учесника и подршке у превазилажењу баријера;
 - препознају важност интерактивног учења и подучавања одраслих;
 - примене принципе учења одраслих у процесу подучавања;
 - изврше селекцију и примену адекватних метода и техника учења и интерактивне наставе;
 - увиде значај и различитост стилова учења одраслих;
 - разумеју приступ мониторинга и евалуације исхода у учењу и подучавању;
 - планирају лекцију/активност у све три димензије реализације: процеси, везе и исходи;
 - сагледају мултидимензионалност улоге наставника, као реализатора ФООО и као члана школског тима;
 - препознају функцију андрагошког/педагошког асистента у школском тиму и образовању одраслих.

Модул 2 – Обука наставника за остварење наставног плана и програма за Функционално основно образовање одраслих

Садржај обуке:

- Главни елементи концепта курикулума ФООО;
- Курикулум ФООО као интегрисани образовни програм и наставни план у ФООО;
- Наставни програм ФООО као образовни програм усмерен на исходе (опште и предметно специфичне);
- Структура и организација наставног програма ФООО;
- Структура и организација НАСТАВЕ ПРЕДМЕТА у остваривању наставног програма ФООО;
- Могућности конципирања различитих приступа настави и учењу у остваривању НАСТАВЕ ПРЕДМЕТА у наставном програму ФООО;
- Предметни програм у наставном програму ФООО: остваривање општих исхода кроз наставу предмета;
- Исходи предмета као приоритет у реализацији предметног програма;
- Однос обавезних садржаја и исхода предмета;
- Место предмета у наставном програму ФООО као јединственом образовном програму;

- Функционализација и индивидуализација у настави ФООО;
- Стандарди постигнућа у ФООО;
- Праћење, подстицање и процена напредовања полазника у одређеном предмету као интегрални део наставног програма ФООО;
- Место и улога предметног наставника и школског тима у планирању наставе;
- Планирање и реализација часа;
- Место и улога андрагошког асистента у настави предмета и у остваривању наставног програма ФООО;
- Наставни материјал за учење и подучавање као оруђе квалитетне наставе и учења у предмету у оквиру наставног програма ФООО;
- Улога наставника, полазника и андрагошких асистената у сталном унапређивању и функционалном прилагођавању програма предмета наставног програма ФООО;
- Улога наставника, полазника и андрагошких асистената у сталном унапређивању и функционалном прилагођавању наставног материјала за учење и подучавање.

Исходи обуке:

- На крају процеса обуке наставници ће бити у стању да:
- упознају, разумеју и прихвате концепт наставног програма ФООО;
 - упознају и разумеју карактеристике и предности наставног програма заснованог на исходима;
 - упознају и разумеју значење и значај општих исхода као компетенција ка чијој је изградњи усмерен наставни програм ФООО;
 - разумеју концепт и аспекте функционализације у наставном програму ФООО;
 - у процесу наставе предмета и учења одраслих примењују и остварују концепт функционализације;
 - упознају и разумеју значење и значај исхода у програму предмета;
 - разумеју однос између садржаја свог предмета и исхода које треба да постигну у програму предмета;
 - начин организације наставног процеса и процес учења усмере ка постизању општих и предметних исхода;
 - предметне садржаје користе у функцији остваривања исхода;
 - прате и евалуирају процес наставе;
 - упознају и разумеју наставни материјал за учење и подучавање као оруђе у остваривању предметног програма;
 - користе, прате, евалуирају и стално унапређују наставни материјал за учење и подучавање;
 - у оквиру свог предмета прате и вреднују напредовање полазника као интегрални део процеса наставе и учења;
 - разумеју значај индивидуалних и групних карактеристика полазника релевантних за наставу предмета;

- наставу диференцирају према реалним карактеристикама и потребама полазника;
- конструктивно сарађују у школском тиму у вези са организацијом наставе у школи и у оквиру властитог предмета;
- сарађују са андрагошким асистентом у процесу планирања и извођења наставе, праћења и процењивања садржаја предмета, напредовања полазника, примене и развоја материјала за учење и подучавање.

Модул 3 – Обука андрагошких асистената за остварење Функционалног основног образовања одраслих

Садржај обуке:

- Концепт ФООО;
- Карактеристике полазника ФООО;
- Улога андрагошког асистента као члана школског тима у имплементацији ФООО;
- Улога андрагошког асистента у мотивисању одраслих полазника, уклањању баријера за укључивање полазника у ФООО;
- Позиција и улога андрагошког асистента као помоћи наставнику у подучавању појединих предмета;
- Улога андрагошког асистента у сарадњи између школског тима и локалног партнерског тима;
- Улога андрагошког асистента у саветовању полазника у вези са стручним обукама;
- Улога андрагошког асистента у изради и вођењу школске документације;
- Улога андрагошког асистента у праћењу и унапређивању материјала за учење.
- Улога андрагошког асистента у праћењу и евалуацији остваривања ФООО.

Исходи обуке:

- На крају процеса обуке андрагошки асистенти биће у стању да:
- упознају и разумеју концепт ФООО и своју улогу у његовом остварењу;
 - упознају и разумеју своју улогу у остварењу наставе из појединих предмета у оквиру наставног плана и програма ФООО;
 - упознају и разумеју своју улогу као помоћ наставнику у подучавању појединих предмета;
 - упознају и разумеју своје дужности и обавезе у сарадњи између школе и локалног партнерског тима;
 - сагледају индивидуалне и социјалне карактеристике полазника ФООО;
 - препознају начине за мотивисање полазника ФООО и пружање помоћи у превазилажењу баријера приликом укључивања у ФООО;
 - разумеју своју улогу у школском тиму и вођењу школске документације;
 - помогну наставнику и полазницима у креирању и развоју материјала за учење и подучавање у остваривању ФООО.

Модул 4 – Обука наставника средњих стручних школа за остварење стручних обука у оквиру Функционалног основног образовања одраслих

Садржај обуке:

- Концепт и курикулум ФООО;
- Програм и циљеви стручног образовања и обука у оквиру ФООО;
- Социјално партнерство као механизам усклађивања рада и образовања;
- Значење образовања усмереног на компетенције;
- Могућности и ограничења развоја стручних компетенција код полазника ФООО;
- Развој наставног програма у стручном образовању – основни процеси и продукти;
- Анализа потреба тржишта рада;
- Анализа захтева рада – функционална анализа;
- Стандарди занимања;
- Значење и карактеристике образовања заснованог на исходима;
- Појам, карактеристике и структура исхода образовања;
- Таксономије исхода учења;
- Особености организације обуке;
- Праћење и евидентирање обуке;
- Садржај и карактеристике материјала за учење и подучавање за стручне обуке у ФООО;
- Методе и технике у раду са полазницима стручних обука у ФООО;
- Начин организације испита за стручне обуке у ФООО;
- Оцењивање постигнућа у стручном образовању.

Исходи обуке:

На крају процеса обуке наставници ће бити у стању да:

- разумеју концепт и курикулум ФООО;
- разумеју основне циљеве и функције стручног образовања и обуке одраслих;
- објасне функције и механизме успостављања социјалног партнерства у подручју образовања и обуке;
- разумеју значење компетенција и компетентности;
- познају различите моделе развоја наставног програма у стручном образовању;
- анализирају потребе тржишта рада за обукама;
- користе метод функционалне анализе у спецификавању рада и развоју наставног програма;
- претварају захтеве и исходе занимања у исходе образовања и учења;
- разумеју функцију и значење исхода образовања/учења;
- развијају сценарио за постигнуће општих и специфичних исхода учења;
- формулишу исходе образовања;
- познају особености организације обуке;

- примене процедуре праћења и евидентирања обуке;
- сагледају садржај и карактеристике материјала за учење и подучавање за стручне обуке у ФООО;
- адекватно одаберу и примене методе и технике у раду са полазницима стручних обука у ФООО;
- спроведу испит за стручне обуке у складу са процедурама утврђеним унутар ФООО;
- примењују различите таксономије у евалуацији и оцењивању постигнућа полазника.